ఒక్కమాట

దక్షిణ భారతం పైకి దండెత్తి వచ్చిన మొదటి ముస్లిం సేనాని మాలిక్ కాఫర్.

అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ ఢిల్లీ పాలకుడిగా ఉన్న సమయంలో మాలిక్ కాఫర్ మలబారు తీరం వరకూ చొచ్చుకు వచ్చాడు. మధురపై దాడి చేశాడు. శ్రీరంగంలో మారణహోమం సృష్టించాడు. చిదంబర ఆలయాన్ని పునాదులతో సహా పెకిలించి వేశాడు. బోలెడంత సంపదను ఏనుగులపై మోసుకుని ఢిల్లీ తీసుకు వెళ్ళాడు. ఆ దండయాత్ర ఈ కథకు ఆధారం. మాలిక్ కాఫర్ దండయాత్ర వల్ల భారతీయ సమాజంలో జరిగిన అల్లకల్లోలాన్ని, భారతీయ మనస్తత్వం పై కలిగిన గాయాల ప్రభావాన్ని వర్ణించటం ఈ రచన ప్రధానోద్దేశ్యం.

మనకు సాధారణ చరిత్ర పుస్తకాలలో, కనబడని ఘోరమైన చేదు నిజాలు, మనల్ని మనం మరిచిపోతున్న తరుణంలో, మన పూర్వీకులు ఎన్ని దారుణమైన మారణకాండలను అనుభవిస్తూ కూడా ధర్మాన్ని పదిలంగా కాపాడాలో, ప్రజలకు తెలియ చెప్పాలన్న ఆశయంతో ఈ రచన సాగుతుంది. చరిత్రలో జరిగిన గాయాలను తిరిగి తోడటం కాదిది. మానని గాయాల స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకోవటం ద్వారా వాటి చికిత్సకు ఉపక్రమించుటంతో పాటు, భవిష్యత్తులో ఇటువంటి గాయాలు కాకుండా జాగ్రత్తలు పడేందుకు దేశ ప్రజలను ఉద్యుక్తులను చేయటం ఈ రచన లక్ష్యం. అనేక చారిత్రక ఆధారాలు, చారిత్రక పాత్రలు, కాల్పనిక పాత్రలలో కలగలిపి సాగించిన రచన ఇది.

మురళీకృష్ణ

(గత సంచిక తరువాయి)

ఒకరొకరుగా వస్తున్న వారిని చూస్తూంటే గంగాధర శర్మ కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిండసాగాయి.

తమ బంధువులను, పరిచయస్తులను చూడగానే దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక కొందరు వెక్కి వెక్కి ఏడవటం ఆరంభించారు.

పిల్లలను కౌగిలించుకుని తల్లులు, భర్తలను చూసి భార్యలు, తల్లిదండ్రులను కలిసిన పిల్లలు ఇలా తమ వారిని చూసిన ప్రతివారి కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరగసాగాయి.

భగవంతుడు తన అంశను మనిషి కన్నీటిలో ఉంచాడనిపించింది గంగాధర శర్మకు.

భగవంతుడిలాగే కన్నీరు ఉపశమనాన్నిస్తుంది. అలవికాని ఆవేదనకొక ఆకారాన్నిస్తుంది. ఆవేదనను ద్రవీభవింపచేసి కన్నీటి రూపంలో వ్యక్తి మనస్సునుండి వెడలనడుపుతుంది. అందుకే ఎంత బాధలో ఉన్నవాడయినా కన్నీరు కార్చిన తరువాత అదోరకమైన మనఃశ్శాంతిని పొందుతాడు. అతడి దృష్టి బాధనుంచి ఇతరాల వైపు మళ్ళుతుంది. ఎవరయితే కన్నీరు కార్చరో, వారి బాధ ద్రవీభవించే బదులు ఘనీభవిస్తుంది. గడ్డకట్టి వ్యక్తి హృదయంలో గుదిబండ అయి నిలుస్తుంది. బాధ పట్టరాని ద్వేషంగా, క్రోధంగా పరిణమిస్తుంది. మనిషిని పశువును చేస్తుంది. అతని హృదయాన్ని బండరాయిగా మారుస్తుంది.

అందుకే కన్నీరు కార్చే హృదయంలో దైవమున్నాడంటారు. తనచుట్టూ జరుగుతున్నది చూస్తూంటే గంగాధర శర్మ మనస్సులో చిత్రవిచిత్రమైన భావాలు కలుగుతున్నాయి.

ఇంతలో ఏదో కలకలం వినిపించింది.

అందరి దృష్టి ఆ వైపు మళ్ళింది.

'పో.. నువ్వు నన్ను తాకద్దు. నువ్వెవరో నాకు తెలియదు. నా శ్రీలక్ష్మి మరణించింది. తురుష్కుల దగ్గర ఒక రాత్రి గడిపి వచ్చి ఏ ముఖంతో నన్ను స్వీకరించమని అడుగుతున్నావు?'

అరుస్తున్నాడొకాయన.

గంగాధర శర్మ అతడిని పరిశీలనగా చూశాడు.

అతడు శర్మకు తెలుసు. నిత్య జీవితంలో ఎంతో సౌమ్యుడు. రోజూ నదిలో స్నానం చేసేటప్పుడు, క్షమించమని నదీమాతను ప్రార్థిస్తున్నాడు. ఉదయం నిద్రలేచి పాదాలు భూమి మీద మోపేటపుడు 'క్షమించమ'ని భూమాతను వేడుకుంటాడు.

కాళ్ళ క్రింద నిలిచే జీవులను క్షమించమని ప్రార్థిస్తాడు.

స్నానం చేసేటప్పుడూ, ఒళ్ళు రుద్దుకుంటూ, ఒంటిమీద ప్రాణులను క్షమించమని వేడుకుంటాడు.

'చరాచర సృష్టి స్వరం భగవంతుడి మయం' అని నమ్ముతాడు. అలాగే ఆచరిస్తాడు.

ఇంతవరకూ అతడు ఒక్క పరుషమైన మాట మాట్లాడటం కానీ, ఆవేశాన్ని ప్రదర్శించటం కానీ గంగాధర శర్మ చూడలేదు.

కానీ, ఇప్పుడు తన ప్రమేయం లేకుండా, తురుష్కులకు బందీగా చిక్కి, వారి చెరనుండి విముక్తమై వచ్చిన భార్యను మాత్రం క్షమించలేక పోతున్నాడు. ఆమెలో ప్రాణిని, భగవంతుడిని చూడలేక పోతున్నాడు.

భగవంతుడు సృష్టించిన ఈ ప్రపంచంలో ఏం జరిగినా అది భగవంతుడి ఇచ్ఛ ప్రకారం జరుగుతుందని, దానిలో, వ్యక్తిని దోషిగా నిలపటం తగదని నమ్మలేకపోతున్నాడు.

అతని భార్య ఏడుస్తోంది. ప్రాధేయపడుతోంది. జరిగిన దానిలో తన తప్పేమీలేదని, తాను నిస్సహాయురాలినని విలపిస్తోంది.

కానీ ఆమె కన్నీరు అతడి హృదయాన్ని కరిగించలేకపోతోంది. అతడి హృదయమే కాదు, తమ ఊళ్ళో, తురుష్కుల బారిన పడకుండా తప్పించుకున్న వారెవరి హృదయాలనూ కరిగించలేకపోతోంది.

అప్పుడు గమనించాడు గంగాధర శర్మ.. తామెవరూ గమనించకుండా తమ నడుమ ఒక సన్నని పొర ఏర్పడింది. తమని వేరు చేస్తూ ఒక అదృశ్య రేఖను ఎవరో గీశారు.

రేఖకు ఆ వైపున ఉన్నవారు తురుష్కుల స్పర్శతో అపవిత్రులయ్యారు! రేఖకు ఈ వైపున ఉన్న వారు తురుష్కుల స్పర్శ సోకని పవిత్రులు!

గంగాధర శర్మ మనస్సు బాధతో మెలికలు తిరుగుతోంది.

తమ ధర్మం శుచ్చానికి అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇస్తుంది. కనబడే మలినాలనే కాదు సూక్ష్మమై కంటికి కనబడని మలినాలను సైతం పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది.

వీటి ఆధారంగా మంచి, చెడులను ఏర్పరచింది.

మంచిని పెంచాలని, చెడును దూరంగా ఉంచాలని భావిస్తుంది. కానీ మంచి, చెడు అన్నవి కొన్ని విషయాలలో స్థిరమైనవైనా, కొన్ని విషయాలలో కాలాన్ని బట్టి మారుతూంటాయి.

మార్పుకు తగ్గట్టు మనిషి మారాలి. సమాజం మారాలి. సామాజిక నియమాలు మారాలి.

సమాజగతిని, నదీ ప్రవాహ గతికి తేడాలేదు.

వీలున్న చోట నది పరవళ్ళు తొక్కుతుంది. దూకుతుంది జలపాత ధారలా వీలు లేనప్పుడు దూకుడు తగ్గించుకుంటుంది. వాలును బట్టి ప్రవహిస్తుంది. అడ్డువచ్చిన రాయిని కోయలేనప్పుడు వంపులు తిరిగి ప్రవహిస్తుంది. దారిలో ఎన్నో ఉపనదులను, అవి తెచ్చే పదార్థాలనూ కలుపుకుని ముందుకు పాకుతుంది.

ఎప్పుడయితే, నదికి ఉపనదులను కలుపుకోవటం మానేస్తుందో, అప్పుడు కొత్తనీరు వచ్చి చేరదు. ప్రవాహం మందగిస్తుంది. నది ఎండిపోతుంది. ఏ సమాజమయితే మారుతున్న పరిస్థితులకు తగ్గట్టు మారదో, అడుగడుగునా తనని తాను పునర్నిర్వచించుకుంటూ, కొత్త ఆలోచనలను స్వీకరిస్తూ తనని తాను సుసంపన్నం చేసుకుంటూ ముందుకు సాగదో, ఆ సమాజం నిశ్చలమైన నీటి బురదలా మారుతుంది.

ప్రవహించటం మానేసి అనేక రోగాలకు కారణమవుతుంది. చివరికి నశిస్తుంది. తన ఎదురుగా జరుగుతున్నది చూస్తుంటే గంగాధర శర్మ మనస్సులో ఒక రకమైన భయం కలగసాగింది.

ఇది సంకుచితంగా ఆలోచిస్తూ, మనస్సును రాయి చేసుకుని, కళ్ళుమూసుకుని గుడ్డిగా, మూర్ఖంగా ప్రవర్తించే కాలం కాదు.

ఇప్పుడు మనిషి కళ్ళతో కాదు హృదయంతో చూడాలి. మెదడుతో కాదు మనసుతో ఆలోచించాలి.

'నేనేమీ శ్రీరామ చంద్రుడిని కాను, అగ్నిపరీక్ష పెట్టి సంతోషంగా స్వీకరించటానికి' అరుస్తున్నాడు ఆమె భర్త.

అతనిని ఎందరో సమర్థిస్తున్నారు.

'తురుష్కుల చెరలో ఉన్న వారిని తాకేందుకే కాదు, వారిని ఊరిలో ఉండనిచ్చేందుకూ' ఇష్టపడటంలేదు.

'మళ్ళీ మా దగ్గరకు ఏ ముఖం పెట్టుకుని వచ్చారు. దారిలోనే నదిలో దూకి చావాల్సింది' అంటున్నారు.

శూరవర్మ వారికి ఏదో చెప్పబోయాడు.

'ఇది మా అంతర్గత వ్యవహారం. కుటుంబ వ్యవహారం. నీవు కలగజేసుకోవద్దు'

శూరవర్మను పక్కకు నెట్టారు.

శూరవర్మ మౌనంగా వచ్చి గంగాధర శర్మ పక్కన నుంచున్నాడు. వారి పక్కన పద్మిని నుంచుంది.

ప్రహరసింహుడు కాస్త దూరంగా నుంచున్నాడు.

చంద్రశేఖరుడు ఎటో వెళ్ళాడు.

ఊళ్ళోవాళ్ళు తురుష్కులు తాకిన వారిని వెళ్ళిపొమ్మంటున్నారు.

'ఇది శాస్త్రం కూడా చెప్తుంది. శ్రీరామ చంద్రుడే జానకిని స్వీకరించినా, మళ్ళీ లోక అపవాదుకు వెరచి అడవికి పంపలేదా?'

గంగాధర శర్మ మనస్సు బాధతో క్రుంగిపోయింది.

శాస్త్రం మనిషి దూరం చేసుకోమని చెప్పదు. ప్రతిదానికీ ఏదో ఓ ప్రాయశ్చిత్తం ఉంటుంది. ప్రతి సమస్యకూ ఏదో పరిష్కారం ఉంటుంది. తమ ఊరిలో తురుష్కుల బారిన పడకుండా మిగిలింది. అధికశాతం వృద్ధులు, వృద్ధ మహిళలు.

ఇప్పుడు స్త్రీలను, పిల్లలను దూరం చేసుకున్న తరువాత తమ ఊరు ఏరకంగా నిలబడుతుంది? ఎలా అభివృద్ధి చెందుతుంది?

గంగాధర శర్మ మనస్సు కకావికలం అవుతోంది.

అంతలో అతనికి శాస్త్రాలను సరిగ్గా అర్థం చేసుకునే బదులు, పురాణాలను అపార్థం చేసుకుని, దుర్వ్యాఖ్యానం చేస్తూ, తమ బలహీనతలను, పొరపాట్లను పురాణాలను చూపి సమర్థించుకునే నైచ్యం గుర్తుకు వచ్చింది.

ఓ వైపు మనుషులను దూరం చేసుకుంటున్నారు. మరోవైపు తమ శాస్త్రాలను పురాణాలను దుర్వ్యాఖ్యానాల ద్వారా దిగజారుస్తున్నారు. తప్పుడు అభిప్రాయాన్ని కలిగిస్తున్నారు.

ఇందువల్ల సమాజమే కాదు.. ధర్మమూ దెబ్బతింటోంది.

ఇంతలో కలకలం వినిపించింది.

'గురువుగారొస్తున్నారు గురువుగారొస్తున్నారు' అన్న మాటలు వినిపించాయి. దిగ్గున లేచాడు గంగాధర శర్మ.

'గురువుగారే ఈ సమస్యను పరిష్కరిస్తారు' అనుకున్నాడు ఆశగా.

●●●

గురువుగారి వెనక చంద్రశేఖరుడున్నాడు. ఓ గుర్రాన్ని నడిపిస్తున్నాడు.

ఆ గుర్రం పైన ఓ మహిళ ఉంది.

ఆమెను చూడగానే గంగాధర శర్మ హృదయంలోంచి కేక వెలువడింది. 'అమ్మా' అరుస్తూ పరుగెత్తాడు.

అందరూ కలసి ఆమెను గుర్రం పైనుంచి దింపారు.

ఎవరో గడ్డి తెచ్చి పరిచారు. ఆమెను గడ్డిపై పడుకోబెట్టారు.

గంగాధర శర్మ ఆమె దగ్గర కూర్చున్నాడు.

'తురుష్కులు విసిరిన విషపూరిత బాణం అమ్మను తాకింది. గురువుగారు చికిత్స చేస్తున్నారు. కానీ లాభంలేదంటున్నారు.' విషాదంగా చెప్పాడు చంద్రశేఖరుడు.

ఆమె కొన ప్రాణంతో ఉంది. కేవలం తన కొడుకులను చివరిసారిగా చూడాలన్న ఆశ ఆమెను బ్రతికిస్తున్నట్టుంది.

'అమ్మా' పిలిచాడు గంగాధరుడు ఆవేదనతో.

ఆమె నెమ్మదిగా కళ్ళు తెరిచింది. చుట్టూ చూసింది.

తన వైపు వంగి ఆత్రంగా చూస్తున్న వారినెవరినీ ఆమె గుర్తుపట్టినట్టులేదు.

అందరినీ చూస్తున్న ఆమె కళ్ళు పద్మినిపై నిలిచాయి.

ఆమె కళ్ళల్లో మెరుపు మెరిసింది. ఒక్కసారిగా జీవం వచ్చినట్టయింది.

ఎవరో తెచ్చి నీళ్ళుపోశారు ఆమె పెదిమలను దూరం చేసి.

'గంగాధరా' అతి నీరసంగా ధ్వనించింది ఆమె స్వరం.

'అమ్మా' అన్నాడు గంగాధర శర్మ.

'గంగాధరా.. తండ్రి కోరిక తీర్చాలి నువ్వు' అంది.

ఆమె ఏమంటుందో గంగాధర శర్మకు అర్థం కాలేదు. అయోమయంగా చూశాడు.

'తురుష్కులందరినీ సంహరిస్తాను' అంటూ ఏదో ఆవేశంగా అనబోతున్న గంగాధర శర్మను వారించిందామె.

'శ్రీ రామానుజాచార్యులు.. శ్రీరంగం..' ఆమె మాటల్లో అస్పష్టత ప్రవేశించింది. గంగాధర శర్మకు అర్థమయింది.

ఒక్కసారిగా అతని తల గిర్రున తిరిగింది.

అమ్మ తనను ఏమని ఆదేశిస్తోందో అతనికి అర్థమయింది.

తన పూర్వీకులు రామానుజులతో వాదించి ఓడిపోయి ఆత్మార్పణం చేసుకున్నారు. తమ వంశంలో ఏ తరం వారయినా విశిష్టాద్వైతాన్ని ఖండించి, అద్వైతం ఆధిక్యాన్ని నిరూపించాలని ఆదేశించారు.

తన తండ్రి కూడా శ్రీరంగం వాదించటానికని వెళ్ళి తిరిగిరాలేదు. ఆ బాధ్యతను తల్లి తనకు గుర్తుచేస్తోంది.

ఇంక యుద్ధంలో, ఇంత భయంకర పరిస్థితిలో తల్లి దాన్ని గుర్తుచేయటం ఎందుకు?

'అలాగే అమ్మా శ్రీరంగం వెళతాను' అన్నాడు గంగాధర శర్మ ఆమె చేతిలో చేయివేసి

ఆమె చిరునవ్వు నవ్వింది. హఠాత్తుగా ఆమె ముఖంలోకి జీవకళ వచ్చింది. ఆమె పద్మిని వైపు చూసింది.

పద్మిని వైపు చూసింది.

పద్మిని ఆమె దగ్గరకు వచ్చింది. ఆమె చేతిలో చేయివేసింది.

ఆమె నవ్వింది. 'పద్మినీ. వీళ్ళు జాగ్రత్త..' అంది ఆమె మాట తడబడింది. ఆమె చంద్రశేఖరుడి వైపు చూసింది ఏదో అనబోయింది మాట బయటకు రాలేదు. గాలి ఆమె గొంతులో కొట్టుమిట్టాడుతున్నట్టుంది. 'అమ్మా' అరిచాడు గంగాధర శర్మ.

ఆమె ఆ అరుపు వినిపించినట్టులేదు. 'చంద్రశేఖరా' మొత్తం గాలి ఒక్కసారిగా బయటకు తన్నుకు వచ్చింది.

ఆ గాలిలో వచ్చిన శబ్దంతో పాటు ఆమె ప్రాణాలు అనంతంలో లీనమయి పోయాయి. చంద్రశేఖరుడు స్థాణువులా నిలిచి చూస్తున్నాడు.

గంగాధర శర్మ కన్నీరు మున్నీరుగా విలపిస్తున్నాడు.

అక్కడ ఉన్న వారందరి కళ్ళు చెమర్చాయి. ఈ విషాదంలో అందరికీ దూరంగా గురువుగారు వెళ్ళిపోవటం ఎవ్వరూ చూడలేదు. ఆయన భగవధ్యానం చేస్తూ నదిలోకి ప్రవేశించారు ప్రాణత్యాగం చేశారు.

●●●

(కొనసాగింపు వచ్చేసంచికలో)

POST YOUR COMMENTS